

Zanimivosti

Polno ime enega največjih naravoslovcev vseh časov se pravzaprav glasi Charles Robert Darwin.

Charles Darwin je v času študija na univerzi v Cambridgeu več denarja zapravil za drage čevlje kot knjige. Zgodovinarji so na Cambridgeu odkrili šest knjig s finančnimi podatki njegovega študentskega življenja.

S svojim delom *O izvoru vrst z naravnim izborom ali ohranjanje boljših pasem za obstanek* je postavil temelj nauku o evoluciji, ki temelji na naravnem izboru najmočnejših predstavnikov določene vrste.

Po njem se poleg filozofske smeri, darvinizem, imenuje okrog 120 vrst organizmov in več rodov, gora v Andih, naselje na Falklandih, mesto v Avstraliji ...

Linnejevo društvo iz Londona podeljuje od leta 1908 Darwin-Wallaceovo medaljo za dosežke v evlucijski biologiji.

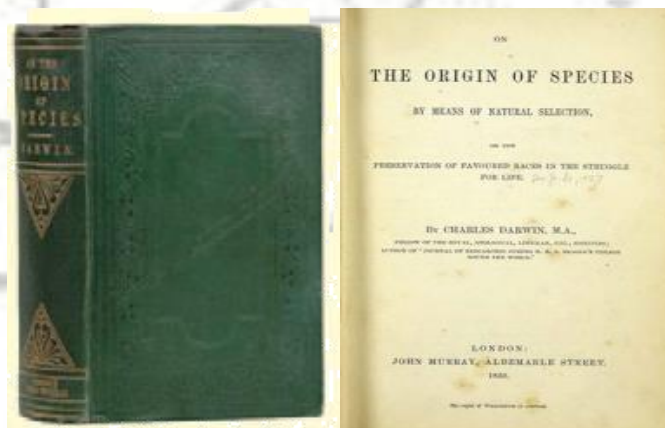
Vsako drugo leto, od leta 1890, podeljuje Kraljeva družba iz Londona Darwinovo medaljo za raziskovalno delo na področju biologije, skupaj z denarno nagrado v višini 1000 funtov.

Na željo Darwinovih kolegov so ga pokopali z državniškimi častmi v Westminsterski opatiji v Londonu, kar je čast, ki so je bili deležni le redki.

Dela

1839 — dnevnik *Potovanje na ladji Beagle*

1859 — knjiga *O izvoru vrst z naravnim izborom ali ohranjanje boljših pasem za obstanek*. Leta 2009 je bilo delo ponovno prevedeno in je ob tem prišlo do spremembe naslove v *O nastanku vrst z delovanjem naravnega odbiranja ali ohranjanje prednostnih ras v boju za preživetje*

1871 — knjiga *O izvoru človeka*

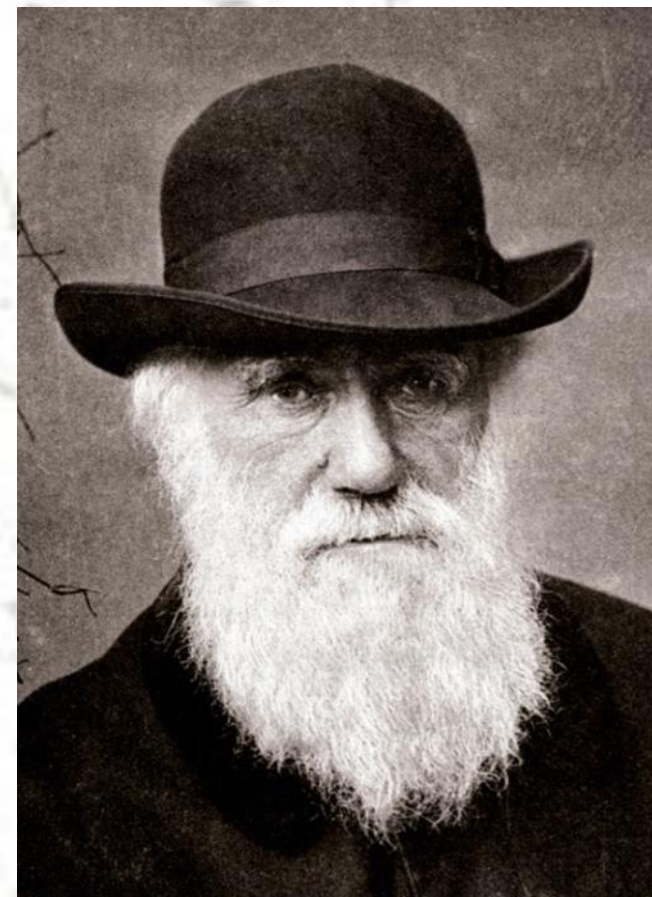
1872 — knjiga *Izražanje čustev pri človeku in živalih*

1876 — knjiga *O posledicah mešanega in lastnega oplojevanja v rastlinstvu*

1880 — knjiga *Moč gibanja v rastlinah*

Pripravili in izdelali: učenci 8. in 9. razreda
OŠ Toneta Pavčka, Postaja 1, 8216 Mirna Peč
www.ostpavcka.si

Projekt Evropska vas
Maj, 2013

CHARLES DARWIN

(1809—1882)

Življenje

Charles Darwin se je rodil 12. 2. 1809 na družinskem posestvu The Mount v Shrewsburyju kot drugi sin in peti otrok očetu Robertu Darwinu ter materi Susannah Darwin, roj. Wedgwood. V mladosti se je zelo zanimal za naravo, saj je navdušeno bral knjige o naravi

in zbiral kamne, školjke, polže, hrošče, rastline, žige, kolajne, pisma brez znamk ... Silno rad je imel tudi ptice. Njegov oče in dedek sta bila zdravnika, zaradi česar se je na očetovo pobudo po končanem osnovnem šolanju

vpisal na Univerzo v Edinburghu, smer medicina. Po dveh letih je ugotovil, da zdravniško delo ni zanj, saj ni prenesel operacij brez omake bolnika in krvi. Na očetovo prisilo se je leta 1828 ponovno vpisal na univerzo, tokrat na protestantsko teološko univerzo Christ's College Univerze v Cambridgeu. Tu je poslušal klasične predmete, ki so ga dolgočasili, zato je iskal uteho v lovu, ježi in naravoslovju. Se posebej je nanj vplivalo prijateljstvo s profesorjem botanike Johnom Henslowom, od katerega je dobil mnogo znanja naravoslovja. Pri 22 letih je kot eden najboljših v svojem letniku januarja 1831 diplomiral in postal pastor. V tem času je hodil na teren s profesorjem geologije Adamom Sedwickom.

Septembra 1831 je Charles dobil dvoje pisem, ki sta usodno vplivali na njegovo življenje. Z njunim pozivom se je prijavil na ekspedicijo kapitana Roberta Fitzroya, kamor je bil tudi sprejet. 27. decembra 1831 je dvojbornica

Beagle odplula iz Devonporta. Od tu se je pričelo skoraj petletno potovanje okoli sveta, na katerem je Charles skrbno v svoj dnevnik

beležil vsako opažanje in vestno zbiral primerke primerke rastlin, živali in mineralov.

2. oktobra 1836 je ladja *Beagle* po petih letih priplula nazaj v Anglijo. Darwin se je vrnil v London, kjer je že slovel kot obetaven mlad naravoslovec. Marca 1837 se je preselil v London, kjer se je prav tako gibal v krogu Lyellovih znancev in nadaljeval z delom. 14. julija 1837 je ladja *Beagle* ponovno odplula v Brazilijo, a se že oktobra vrnila tudi nazaj v Anglijo. Na tem potovanju mu je najbolj ostal v spominu obisk otoka Sveta Helena, na katerem je opazoval zadnje prebivališče velikega vojskovodje Napoleona in raziskoval človekov poseg v naravo.

Preobremenjenosti je kmalu pričela vplivati na njegovo zdravje. Jeseni 1839 je imel prvič težave s srcem, zato so mu zdravniki svetovali oddih na deželi. Obiskal je družino v Shrewsburyju in sorodnike v Staffordshiru, kjer je spoznal sestrično Emmo Wedgewood. Z njo se je kasneje tudi poročil in se preselil na posestvu v Downe pri Londonu. Imela sta deset otrok, dva od njih sta umrla v rani mladosti. Charles je bil zelo skrben oče.

Leta 1858 je Alfred Wallace poslal Darwinu v oceno svoje delo o teoriji evolucije, ki je imela enake predpostavke kot Darwinova teorija. Pred tem ničesar nista vedela o delu drug drugega. Nazadnje sta se

dogovorila, da bo teorijo objavil Darwin, ker se je prvi domislil. Tako je 25 let po vrnitvi ladje *Beagle* novembra leta 1859 izšla knjiga *O izvoru vrst z naravnim izborom ali ohranjanje boljših pasem za obstanek*. Izdanih je bilo 1250 izvodov, ki so bili razprodani že prvi dan. Kot je Darwin pričakoval, je njegova teorija sprožila javna nasprotovanja. Na različnih javnih zborovanjih je zagovarjal svoja odkritja z dokazi in kmalu so darvinizem sprejeli tudi mnogi drugi.

Charles Darwin je umrl 19. 4. 1882 v vasi Downe v starosti 73 let.